

Knihu si možno objednať:
Vladimír Timkovič
Štefanikova 11
040 01 Košice, Slovensko
tel. číslo: 00421905496778

Titulná strana súčasného gréckokatolíckeho Blahovistnika písaného pre podkarpatských Rusínov **skýtskeho** pôvodu. Dnes vychádza v dvoch rečiach: po slovensky a po rusínsky (skýtskou rusínčinou) latinkou a azbukou. Latinkou preto, lebo mnohí rusínski čitatelia už azbuku nevedia čítať, alebo nechcú čítať (silná asimilácia na Slovensku zapríčinená najmä tým, že Rusíni nemajú svoje rusínske školstvo; rusínske gr. kat. školy im komunisti mus odobral po II. svetovej vojne).

A5d

Sto novoho v našych parochiách

Stropkivskij dekanat

Mikova (Mala Poľana) - Mikivčane i Poľančane mali barz šumny Roždestvenny svjata: V nedľu 21.12. 1997 po peršy raz odpraviv v Malij Poľani Službu Božu novy paroch - redemptorista o. J. V. Na velike i nemile počudovaňa rusiňskych grekokatolikiv, žyjučich v tym rusiňskim seľi, počav im novy paroch čitati Jevanhelije po staroslavjaňsky a propovidati po slovacky.

Doteper sja v Mikovij i Malij Poľani čitali Jevanhelija i Apostoly i propovidalo sja v žyvj rusiňskij materiňskij bisidi. Protiv novoti virniky protestovali takoj po Službi Božij. Ich protesty ne byli akceptuvany, proto sja kuratore cerkvi vybrali na dvoch avtach do Vyšňoj Olšavy za dekanom stropkivskoho dekanatu o. K.-K. Jak jomu ukazali pozvoľňa na čitaňa Jevanhelija po rusiňsky pidpisane Vladykom Joanom Hirkom opublikovane v *Blahovistniku* č. 5/1997 — vysmijav sja z nich a poviv im, že i tak ne je pozvolene. Zato kuratore napisali pismo o porušuvaňu ustanovľiň II. Vatiťaňskoho soboru: čitati sv. Jevanhelije v materiňskij bisidi i adresuvali joho sv. Otcovi Joanovi Pavlovi II. do Rimu, o čim dali znati i Vladykovi Joanovi Hirkovi do Prjašova. Po tym pismi o. J. V., kotryj dochodiť do Mikovij i Maloj Poľany iz klaštora otciv redemptorisťiv iz Stropkova, počav propovidati po rusiňsky, no Jevanhelije dale čitať po staroslavjaňsky. Luďam hovoriť, že tam bude lem piv roka.

Sninskij dekanat

Hostovici - Rusiňskoho duchovnoho o. Volodimira Hriňaka, pid duchovnu spravu kotroho doteper naležala rusiňska parochija Hostovici, dňom 1.12. 1997 Vladyka Joan Hirka ustanoviv za duchovnoho spravcu slovackych mist Žiliny i Martina. Podľa ustanovľiňa Vladyky Joana, Hostovici perešli pid duchovnu spravu novoho duchovnoho, novojereja o. M. H., kotryj pochodiť zo Stredy nad Bodrogom. Novy paroch v Hostovicjach zrušyv v cerkvi čitaňa sv. Jevanhelija i Apostola po rusiňsky a rusiňskym virnikam čitať i propovidat po slovacky. Protiv tomu virniky byli protestuvati u Vladyky Joana Hirky v Prjašovi... V Hostovicach sja naďale čitať i propovidat po slovacky.

Mikova i Hostovici suť signatarami spoločnoť žadosti o zaprovadžeňa spisovnoť rusiňskoj bisidi do Bohoslužbiň (Apostol, Evanhelija i Tajny — posmot staťu: «Rusiny majuť na to pravo», *Blahovistnik* č. 4/1997 str. 105-106), na kotru im Vladyka Joan Hirka odpoviv kladňi (posmot staťu: «Udefujem Vám imprimatur-povolenie uživať v rusiňskej verzii Evanjeliá, Apoštoľy a Sviatosti...», *Blahovistnik*, č. 5/1997 str. 134-135).

-jt-

Skýťska rusiňčina písaná latinkou. Ukážka zo súčasného gréckokatolíckeho časopisu Blahovistnik vydávaného dvojjaťe (slovensko-rusiňsky) Rádóm sv. Bazila Velkého na Slovensku (Благовѣстникъ, Prešov, 4 (1998) str. 107).

Пянство – дорога знищення

А5е

Пянство є одним з цілосвітових проблемів. Нищить нелем тіло, але і душу, є гробарьом здоровья і справедливого живота чоловіка.

Посмотрьме ся наоколо себе і повічме, ці каждый день не видиме меджі собов таких люди, котрых алкоголь міцно тримать в об'язту зла і гріху? Тівко трагедій мать на сумліню алкоголь! Тівко люди каждый день наслідком пьянства поумерать лем при автогаваріях? Тівко люди нищать про алкоголь свої родини і своїх близких? На жаль, є їх много, барз много. Диявол часто нападає найслабшы місця чоловіка, а одним з них є і потяг за алкоголем. Через пьянство мать диявол міць зробити найгіршы і найбрытшы діла на світі.

Як еден з прикладів можеме навести родину, в котрій муж-отець дітям, є пияк. Яка то велика трагедія про тоту родину, бо стратила спокій, істоту, любов. Каждый родич мать быти прикладом про свою дітину, но коли дітина видить нянька, котрого привели домів пьяного, котрый рабує обыстя, крічить слова, по котрых наскакує гусяча скоро... – яку любов і істоту може чекати, який приклад собі може взяти? Така родина немає будучність. Будь жые животом повным траплення і болести, што ся пізніше проявить на дітях, або наслідуює розхід. Еден гріх тягне за собов іншый...

Протів пьянству мусиме знати боювати. Ісус Христос нас напominать: *«Меркуйте, штобы ваши сердца не были обтяжены обжертвом і пьянством...»* (Лк 21,34). І святий апостол Павел нам говорить, же тот котрый ся опиває, до Царства небесного ся не достане (1Кор 6,10), на іншом місці пише: *«Не опивайте ся вином в котрім є блуд, но наповняйте ся Духом»* (Еф 5,18). Як ся дахто опие, мать тяжкий гріх і мусить ся прото із того сповідати. Як бы такой чоловік помер без сповіді і без жалування, до неба ся не достане, бо з тяжким гріхом ся до неба ніхто достати не може. Прото не дайте ся звести на дорогу пьянства. Памятайме нелем на своє здоровя, на свою родину, але і на свою вічну душу! Пьянс-

Skýtska rusínčina písaná azbukou. Ukážka zo súčasného gréckokatolíckeho časopisu Blahovistnik vydávaného dvojjazyčne (slovensko-rusínsky) Rádom sv. Bazila Velkého na Slovensku, (Благовістникъ, Prešov, 8 (1998) str. 220).

ESTABLISHED IN 1917 BY THE AMERICAN PEOPLE

ГОСМОЪ ДЮДАЙ

[illegible]

Думаємо на счтанні народів

9. Билет № _____ Число _____ Стр. _____

Знаменитый французский философ Жан-Поль Сартр писал: «Вот что важно: чтобы человек не был объектом, а субъектом. Не позволял себя использовать, а использовал других». Не позволял себя использовать, а использовал других — это и есть главный принцип демократии. Не позволял себя использовать, а использовал других — это и есть главный принцип демократии. Не позволял себя использовать, а использовал других — это и есть главный принцип демократии.

Ученые и инженеры должны учитывать не только потребности населения, но и природные ресурсы. Это исторически сложившаяся традиция, к которой мы должны вернуться.

Взгляды на жизнь практично хотеть бы и уметь, не так это важно при обращении с людьми.

[illegible]

Наши Прохоры снискали Панаеву два 40-л. т. а. за выдающиеся работы, торж. поводом на основании, вместе с тем, выданных ему Почетного Рубля XIX века Александром Пушкиным и Прохоровым.

[illegible][illegible][illegible]

Пряшевъ, 14. августа 1932 г.

Užívanie povinnoucí známkov dovoleno v
Годъ изданія IX-й.

ОБЪЕДИНЕННАЯ РУССКАЯ НАРОДНАЯ ПАРТИЯ

Умовія підписки:

Телефонъ 203

На 1. Годъ .	Кч 30—	На 1/2 годъ .	Кч 15—
Опанъ номеръ .			Кч 1—
Въ Америку			Дол. 2—
Общественымъ организаціямъ, чл- талямъ, библиотерамъ и проч.			150

Объявления.

... страница	Кч 1000—
„	Кч 250—
„	Кч 70—
... ющимъ объявленія нѣсколько разъ	
однѣмъ скидки отъ 20 до 50%.	

Дръ Иванъ Жидовскій:

Идеологія старыхъ предрасудковъ.

новая форма мадьяронской идеологии — ненависть противъ эмигрантовъ.

[illegible]

народиный организм реагирует больше на старые вопросы, следовательно это только о, том, что теперь все же "больше свободы". Курдюковская компания напрасно сожалеет о старом перевернем, когда "все русские жили в согласии" ибо было то же согласие, а типично одинаково приобщенных малорусских камчатцев с черной кожей рус. людей — зоты и все! Что у нас не все было плохонько, это знают все, но малоуслонливо, что лучшему несть вь томъ пути, который бы хотья преискомнать. Е. Бродня. Это старое рабство, но свободный карпатруссий народъ не может не поднят. Чековъ на ма. марья, а русские ихъ украинские энгидантов. изъ энгидантов.

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

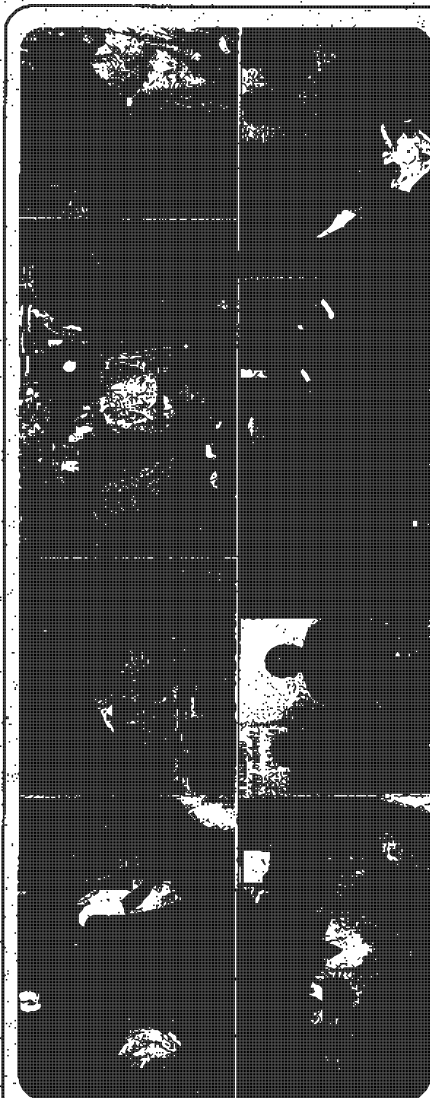
КУЛЬТУРНО - СПЛОЧЕНЬСЬКИЙ ТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СР

435

A5h

19. SURVEY 1998

W-12-CX

[illegible][illegible]

24 июля 1988 году на осенней конференции молодых ученых Тестура Александровна Дудюк-Иванова в Прагском институте прикладной статистики Штефана Бейера. Былиши артист театру, ад-

1. **Вопросы:** Какие задачи ставит перед собой государство в области культуры?
 2. **Ответы:** Государство ставит перед собой задачи по сохранению и развитию культуры, по обеспечению доступности культуры для всех граждан, по поддержке творческих инициатив и по формированию культурной среды.

А5ch

А 18 КОРУН

RUS'IN 3-4/98

РУСИН

З ОБОЯГУ ПРОПОНУЄМЕ:

- Алла КУЗМЕКОВА
Учешчэ дзвучэ, а таксама і агляду
грамад, або прафесійны прэсавы?
- Генадзь ДЕСКИД
Часопіс і культурнае жыццё ў
Закарпацкім краі.
- Анна ГЛІШКОВА
П'яцінагадзі. Вярнуць жывую і
будучую ідэнтыфікацыю ў
Берасцежчыну.
- Тэа ТРАП
Ліца і Календары.

КУЛЬТУРНО - ХРІСТІЯНЬСЬКИЙ ЧАСОПИС

Titulná strana rusínskeho časopisu «Русин» písaného obidvoma starodávnymi jazykmi: *skytskou i keltskou rusínčinou* (cyrilikou-azbukou), (Русин, культурно-християнський часопис, Пряшів, 3-4 (1998)).

A5i

4.

/Ев:евч.1,1.1-17/

1. На початку было Слово а Слово было у Бога і Бог было Слово.
2. Оно было од віку у Бога.
3. Видіти сталося через нього а без нього не сталося ніч /іс то-
го/, што сталося.
4. В нім был живот а живот был світлом люди.
5. А світло світить а темноті а темнота його не обняла.
6. Од Бога, был посланний чоловік, контролю імя Йона.
7. Він прийшов як свідок, свідчить о світлі, штоби через нього
життя уірали.
8. Він не был тим світлом, но мах свідчити о світлі.
9. Было правдиве світло, котра просвітує кожного чоловіка, што
приходить на світ.
10. Было у світі, світ был через нього а світ його не познал.
11. Пришло ку своїм а ослі його не прийли.
12. Не тим, котри його прийли і віратъ в його імя, даю силу
бити-васили дітми.
13. Они не зредилися в крові, ані в помазливости тіла, ані в по-
мазливости мута, но /прожилися/ в Бога.
14. І слово сталося тілом і перебувало між нами⁺ а ми виділи
його славу, славу, яку мить єдинородний од Отця, повний бла-
годати і правды.
15. Йони свідчить о нім і голосе каже: "То є той, о котрім я
повіх: - Іде за мною, но є сперід мене, бо был скорше як я..."
16. А в Його повности ми життя прийли і благодать за благодать⁺⁺.
17. Бо закон был дакий чериз Мойсея, но благодать і правда через
Ісуса Христа.

Ukážka z Evanjelia v skýtskej rusínčine, používaného medzi skýtskymi Rusínmi na Slo-
vensku, (Evanjelia na nedeli i svata цілого року, Меджілабірці, 1989, стр. 167); 'cir-
kevné dovolenie-imprimatur' naň udelil Vladyka Ján Hirka, episkop Prešovskej eparchie v Pre-
šove dňa 27.3. 1997.

MISIONÁR

Pre členov Spolku sv. Jozefa pri cirkvi sv. Ducha v Michalovciach

R. I.

SEPTEMBER - 1942.

č. 7.

„Rádujsja živonósnyj Kréste, bla-
hočestija nepobidimaja pobído, dvér'
rájskaja, vírných utverždénije, cérk-
ve ohraždénije; imže tla' razorisja
i uprazdnísja i poprásja smértnaja
deržáva, i voznesóchomsja ot zemlí
k nebesnym: orúžije nepobidimoje,
bisóv soprótiobórcě, slávo Múče-
níkov, Prepodóbných voístinnu
ódožbrénije, pristánišče spasénija:
dáruj miru véliju mílost.“

(Stichira na stichovnach hl. 5.)

„Krestú Tvojemú poklaňajemsja...“

Píše O. dekan.

Čítal som jednu krásnu legendu o krížiku sv. Františka z Assizi, v ktorej bolo opísané, prečo sv. František tak nevýslovne ctí a miloval svoj krížik.

Legenda spomína, že krížik pochádzal z Hory Olivetskej, kde sa náš drahý Spasiteľ krvou potil na začiatku svojho umučenia. Z jeho presvätej krvi padla kvapka na zem a na tomto mieste vyrás-

tol neskoršie olivový strom, z ktorého bol spravený krížik sv. Františka. Ako najväčšiu drahocennosť chránil si sv. misionár tento krížik a vždy a všade povzbudzoval veriacich a poslucháčov, aby milovali znak svojho vykúpenia, svätý kríž.

V našom kraji je veľa krížov. Pravda, nepochádzajú z Hory Olivetskej, nie sú tesané z olivového

Potom, čo Podkarpatská Rus bola po rozpade Československa násilne anektovaná Maďarskom a baziliánsky «Misionar» vydávaný v rusínčine keltskej varianty (pozri prílohy A4) prestal vychádzať – začali ho vydávať redemptoristi v Michalovciach, ale už po slovensky. Takto sa v štyridsiatych rokoch nášho storočia objavuje definitívne po prvýkrát v histórii gréckokatolícka periodická tlač v slovenskej reči.

Sv. Liturgia za členov Spolku bude dňa 2., 4. a 21. septembra; za vojakov z nášho Spolku dňa 27. septembra; moleben k sv. Jozefovi s modlitbami za šťastnú smrť dňa 27. septembra.

Naše hroby. Dúfame, že sv. Jozef šťastne odprevadil na večnosť: Zuzanu Gavalovú z Laškoviec, Annu Ivanovú, r. Bérešovú zo Žbíniec, Annu Urbanovú Marinčákovú zo Seč. Potanky, Andreja Zomboryho, notára na Podkarp. Rusi. Odporúčame ich vašim modlitbám.

Po skončení noviciátu v Č. Budejoviciach vrátili sa k nám dvaja klerici študenti, Michal Rusnačok z Pozdišoviec a Andrej Prokopovič z Vojtoviec, aby pokračovali v štúdiu na slovenskom gymnázii v Michalovciach.

Herlanských veriacich navštívil dňa 18—19. júla misionár O. Jozef Fail. V sobotu večer odkončil moleben, v nedeľu bohoslužby s kázňou a večer svetelné obrázky s prednáškou, v pondelok zasa moleben aj kázeň. Veriaci sami si žiadali pobožnosti a horlivo sa na nich zúčastnili. K sv. sviatostiam pristúpilo 50 duší.

Živý Ruženec v Sečovskej Polanke dokázal svoju obetavosť a lásku k chrámu božiemu zakúpením veľmi pekných zelených zástav s obrazmi: Srdca Matky Božej, sv. Jozefa, sv. Anny a sv. Jána Krstiteľa. Zástavy v cene 1.800 Ks obstaral Spolok sv. Jozefa a ušili sestry Služobnice v Michalovciach. Obetavým sestrám sv. ruženca v Polanke „mnohá lita!“

Uspešský odpust v Kalši dňa 16. t. m. — podľa nového kalendára — bol veľkou radosťou tejto tichej dedinky.

Sišlo sa mnoho veriacich z okolia, vyspovedalo sa asi 100 ľudí. Slávnú Liturgiu obetoval vdp. O. Čarný z Velat, kázeň predniesol misionár O. Fiala z Michaloviec.

Prednášky so svetelnými obrázkami usporiadal O. Fail v Lubovci, v Bardejove, v sirotinci Sestier Služobníc v Prešove; dňa 16. augusta v Lastovci, kde vyfotografoval tiež mnohočlenný Spolok sv. Jozefa; na Preobrazenie vo Velatoch založil náš spolok a ukazoval svetelné obrazy. Podobné prednášky konal v prázdninách O. Ďurkaň v Nižnom i Vyšnom Mirošove, v Niž. Orliku, v Niž. Jadlovej, v Zálužiciach, v Bánskom a v Juskovej Veli a O. Kliment v Hostoviciach.

Výpomoci. Vdp. farárom vypomáhali sme v duchovnej správe: V Zálužiciach, v Malej Stretave a vo Zbudzi na odpust, vo Veľkej večernou pobožnosťou, vo Dvoriankoch na odpuste.

Mužský odpust v Topolanoch na „líla“ bol toho roku slabší ako vlni, lebo boli najpilnejšie práce na poliach. Kázal vdp. O. Ihumen Musil, Službu Božiu obetoval O. Efrém Kozelský.

Horliteľom a horliteľkám do pozornosti! Prihlasujte vždy **ihneď nových členov** a všetky prípadné zmeny v organizácii Spolku! Keď potrebujete viac exemplárov „Misionára“, ihneď napíšte!

V septembri vydajú michalovskí misionári jedinečnú knihu: „**Náuka viery pre gréckokatolíkov**“. Je písaná vo forme katechizmových otáziek. Bude stáť 5 Ks. Členovia Spolku sv. Jozefa dostanú knihu za 4 Ks. Prihláste sa prostredníctvom svojich horliteľov!

„Misionár“ vychádza mesačne pre členov Spolku sv. Jozefa zadarmo. Redakcia a administrácia: Kláštor Redemptoristov, Michalovec. Redaktor: Fr. Fiala, zodpovedný redaktor: O. Jozef Fail. — Používanie novinových známkov povolené výmerom Min. dop. a ver. prác, rezort poštový v Bratislave pod. čis. 67-414—III/I.—1942. Dohľadci poštový úrad: Michalovec. Tlačí kníhtlačiareň Jednoty sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach.

Posledná strana obálky redemptoristického Misionára, vydávaného v Michalovciach už v slovenskom duchu za Slovenského štátu (Misionár, Pre členov Spolku sv. Jozefa pri cirkvi sv. Ducha v Michalovciach, ročník I., č. 7, 1942).

A7c

aby s Ňou a s Christom v srdci
ly ich dievky svoje vzdelávanie v
novom školskom roku? Opierajúc
svoje mladé oči na bohostánok, pýta-
ly by sa: »Učiteľ, čo mám robiť, aby
som vošiel do života večného?«, ako
sa pýtal mládenec v evanjeliu (Mat.
19, 16.).

Bolo by to azda nečasové, nemoder-
né?

Nezabúdajme, že rodiny, najmä ro-
diny so študujúcou mládežou, sú po-
volané k tomu, aby vychovaly a roz-
množily ľud Boží, ktorý má zaplniť
prázdne prýbky po padlých anjeloch
v nebi!

OPRAVOVNÁ POJMOV

PREČO PÍŠEME »ISUS CHRISTOS«?

Niektorí nevedia pochopiť, prečo v gr.-kat.
tlačí, slovensky písanej, dôsledne sa užívajú
slová a neslovenské tvary. Zdá sa im to ako
nepotrebné zaťažujúci balast.

Odpoveď:

Niektorým sa to zdá ako zbytočný balast,
druhí však to považujú za samozrejmu nevy-
hnutnosť, boli by hotoví vyhlásiť nás za od-
padlíkov od viery a za zradcov obradu, keby
sme písali ináč. My sa však nepridávame ani
k prvým, ani k druhým, ale hlásime sa ku
tretej skupine, ktorá je na zlatej strednej
ceste.

Nie je pravdou, že by užívanie staroslovan-
ských technických termínov a obradových
pomenovaní, aké sú bežné a vžitú v grécko-
slovanskom obrade, bolo zbytočným a ne-
vhodným balastom i keď píšeme po sloven-
sky. Veď zaiste užívali by tých istých termí-
nov a pomenovaní ešte aj dnes i Česi, Poliaci,
Srbi a Chorváti i všetky druhé slovanské ná-
rody, keby si boli zachovali dosiaľ staroslo-
vanský obrad. Sme presvedčení, že by nikto
nepovedal, že je to rečový balast.

Ako zjavné sú stopy latinčiny v nábožen-
skej terminológii ktoréhokoľvek národa s
rímskym obradom, tak ešte plnejším právom
smú byť stopy staroslovanciny u slovanských
národov s grécko-slovanským obradom. Pre-
to slovenskí gréckokatolíci plným právom sa
pridržiavajú staroslovanských obradových
názvov, i keď hovoria a píšú po slovensky.

A konečne medzi spisovné slová patria aj
také, ktoré sú všeobecne vžitú. Kto však as-
poň trochu pozná gréckokatolíkov so staro-
slovanskou bohoslužobnou rečou, vie, že ná-
zvy Isus Christos a podobné iné sú všeobecne
užívané; ľud sa ich pridrižiava z úcty k boho-
služobnej reči a z úcty k tým, ktorí uviedli
túto reč do bohoslužby — z úcty k sv. Cyri-

lovi a Metodovi.

Tieto poznámky nech majú na zreteľ tí,
ktorým sa zdá naša terminológia balastom.
Keď budú o nich uvažovať nezaujate a keď
nájdu v svojom srdci aspoň kúsok kresťan-
skej znášanlivosti a psychológie, iste vyslo-
via svoj súhlas.

Aj keby vari nekonvenovalo im to stoper-
centne, rozhodujúcim momentom v tej veci
zostáva vôľa ľudu, ktorá je v tomto ohľade
plne oprávnená, lebo rečové zvyky tvorí ľud.

Rozhodne však je prejavom veľkej nezna-
losti slovanských rečí a aj veľkej úzkopros-
ti, keď napr. slovenský západňár boží sa
vziať do ruky knihu, brošúru, časopis, spisa-
ný od gréckokatolíkov v slovenčine len pre-
to, že je tam Isus, Christos, Roždestvo, Pre-
obraženie, Usiknovenie a podobne.

Ale nesúhlasíme a nemôžeme súhlasiť ani
s tými, ktorí by nás chceli vyhlásiť za zrad-
cov obradu alebo viery, keby sme užili napr.
Ježiš, Kristus a podobne, lebo aj to je blud.
Nemá pravdu ten, kto tvrdí málo, ani ten,
kto tvrdí príliš mnoho. Ale pravdu má len
ten, kto tvrdí toľko, koľko sa patrí, ako je
pravda.

Staroslovanský obrad nestojí len na neja-
kých slovách a tým menej viera. Staroslo-
vanský obrad veľmi pekne by prekvalit a sa
zveľaďoval, i keby sa uživalo Ježiš, Kristus a
podobne, keď hovoríme, píšeme po sloven-
sky, len keby mal ho kto zveľaďovať a na-
jmá keby bolo mnoho tých, ktorí by sa usilo-
vali žiť vzorne podľa ducha tohto obradu.

My sa však budeme ďalej pridrižiavať toho
spôsobu písania, ako sme písali dosiaľ. Teda
budeme užívať Isus, Christos a podobné iné
liturgické vžitú termíny gr.-kat. obradu a
prosíme celú československú verejnosť, aby
z dôvodov, vyššie uvedených, nám to nemala
za zlé, nepovažovala to za znesväčovanie
krásnej slovenčiny.

*Redemptoristický Misionár z roku 1948 s prvou, i keď zatiaľ nesmelou snahou eliminovať
cyrilometodejský výraz «Isus Christos» a nahradit' ho latinským «Ježiš Kristus», čo sa s úpl-
nou samozrejmosťou uskutočnilo po obnovení gréckokatolíckej Cirkvi v Československu r.
1968, neprípustujú absolútne nijakú diskusiu, (Misionár, Michalovec, VII (1948) str. 240).*

A8

Sagaйдачнь Sergej

profesor teologie na ruskom katolíckom semináriu
predseda ruského jarkého apostolátu pro slovenskú ruskú katolícku cirkev v Rusku

Národ Ruský chce sa vrátiť do lona rím. katolíckej cirkvi.

(Referat o duchovných náboženských pomeroch a duchovnom stave cirkvi v Rusku,
prednesený na 3. júla 1948 na katechetickom kurze

Veladostojného duchovenstva v Ružomberku,
usporiadanom pod protektorátom J. E. Najdost pána biskupa Jozefa Čárskeho.)

Salvator mundi, salva Russiam!

(Pius XI. ind. 300 d., 24. V. 1931.)

1940 Trnava.

Povolene od cirkevnej vrchnosti.

Poštová adresa: Bratislava 1, Šekový účet poštovej sporiteľne č. 6.023.

Názorná ukážka, ako niektorí nezodpovední ľudia i proti vôli Isusa Christa a proti princípom sv. Cirkvi, dokážu presadiť "Vichingovské" antikatólické snahy o likvidáciu byzantského cyrilometodejského obradu v Rusku.

Pochválený buď Pán Ježiš Kristus!

Vaša Excelencia a Veľadôstojní pánovia!

Dnešná mimoriadna situácia pripravuje snadné umožnenie misijného pôsobenia a náboženského života v Rusku, súčasne podľa dnešnej skutočnosti v Rusku celý veľký a zbožný útrpný národ ruský chce sa s pomocou Všemohúceho Pána vrátiť čím skôr do lona svojej milovanej Materi, rím. katolíckej sv. Cirkvi, ktorú v roku Pána 988 pod vedením sv. Vladimíra on natrvalo prijal.

Veľké, mocné a bohaté katolícke Rusko bude najspoľahlivejším, ako aj natrvalejším spojencom, ochrancom a podporovateľom rím. kat. sv. Cirkvi a katolíckeho Slovenského štátu. Preto dnešný stav náboženského života v Rusku zaslúži si Vašu láskavú pozornosť, lebo Vy ráčite byť tou Petrovou skálou, na ktorej Pán náš Ježiš Kristus vybudoval svoju nepremožiteľnú sv. Cirkev večnej Pravdy. — Sociológia náboženského života v Rusku je dnes celkom závislá na skutočnosti, že jestvuje veľmi zbožný a z celej svojej dobrej a čistej duše Pána Boha milujúci veľký národ ruský, ktorý dnes **vôbec nemá nábožensko-duchovného vedenia** a u ktorého hlboká zbožnosť a bezmedzná láska k Všemohúcemu Pánu je každému známa. Tu treba objektívne konštatovať, že bývalé ruské pravoslavia, k veľkej spo-

Vyššie uverejnená brožúra (príloha A8) bola vytlačená v čase, keď Adolf Hitler úspešne postupoval v obsadzovaní komunistického Ruska a stál pred Stalingradom a Moskvou s reálnou nádejou, že obsadí celé Rusko. Vtedy sa rysovali otvorené možnosti na realizáciu myšlienok uverejnených v tejto brožúre. Z dnešného pohľadu je táto brožúra v plnom slova zmysle proti učeniu II. Vatikánskeho koncilu a proti učeniu katolíckej Cirkvi. Pomáha však pochopiť mentalitu uplynulých storočí boja proti cyrilike-azbuke a byzantskému obradu.

kojnosti zbožného a veriaceho národa ruského, už zomrelo a dnes v Rusku vôbec nejestvuje. Ono žalostne sa rozpadlo ako beznádejné a ako hnijúca mŕtvola na niekoľko nedogmatických siekt, ako tzv. živá ruská cirkev atď. Súčasne s býv. ruským pravoslávím rozpadlo sa tiež a zomrelo najväčšie zlo Ruska — sbor — každému známym, nevzdelaných a biednych ruských pravoslávnych popov a biskupov, ktorý jedine z dôvodov sebeckých a **proti dobrej vôli veriaceho ruského národa** zaslepene prevádzal svoj najväčší smrteľný judášsky hriech: umelé odpadnutie bývalého ruského pravoslávia od námestníka Kristovho. Toto aj priviedlo bývalé ruské pravoslavie k jeho prirodzenej smrti, keďže **zbožný národ ruský** inštinktívne **z duše vždy synovskou láskou oddane miloval rím. kat. sv. Cirkev**, čomu dal aj praktický dôkaz v Rusku v dobe ťažkého prenasledovania Spoločnosti Ježišovej na západe.

Dnes zbožný a veriaci veľký národ ruský potrebuje ako nábožensko-duchovné vedenie svätých a vzdelaných rím.-kat. biskupov a kňazov a preto rozhorčene odmietol biednych, nudných a nevzdelaných ruských pravoslávnych popov a biskupov, ktorých 90% dnes v samom Rusku dobrovoľne je v členstve tzv. ligy bezbožníkov, ktorá úradnou cestou vedie aktívnu propagandu proti každému náboženstvu a ide tak ďaleko, že zaslepene odmieta aj samé jestvovanie Všemohúceho Stvoriteľa.

Ruské emigrantské nedogmatické pravoslavia tiež sa rozpadlo ako hnijúca mŕtvola a je spravované slobodnými murármi — aktívnymi nepriateľmi katolíckej Cirkvi.

Tak na Slovensku slobodnomurárski majstri: Beneš, Prchala a Kramář založili z nesprávne vysvätených a nevzdelaných ruských popov v **Ladomírovej, Lutine a v Bratislave** strediská hnijúceho slobodnomurárskeho, nedogmatického ruského emigrantského pravoslavia, ktorých jedinou judášskou úlohou je, aby zoslabili, rozoštváli a tak zničili katolícku sv. Cirkev na Slovensku.

Ruskí emigrantskí popovia, biskupovia a tá ruská emigrácia, ktorá zostala v tzv. ruskom emigrantskom, nedogmatickom pravoslaví, duchovne je mŕtva, biedna, vôbec nie je schopná svedomitej práce a podľa svojho slobodnomurárskeho smýšľania je všeobecne škodlivá a preto **ju ruský národ nikdy k sebe nepripustí.**

Postupne za posledných 25 rokov nebohé bývalé ruské pravoslavia bolo v Rusku aj v emigrácii tak zašpinené a tak hlboko samo seba **natrvalo** zdiskreditovalo, že teraz medzi celým národom v Rusku vyvoláva iba **všeobecný posmech a pohŕdanie**, preto základy pre uskutočnenie náboženskej únie v Rusku **natrvalo sú úplne zničené** tým, že bývalé nebohé ruské pravoslavia dnes v Rusku už vôbec nejstuuje, ale okrem toho jestuuje tam dnes 9 miliónov **vôbec nepokrstených** ruských detí a mladých

ľudí, ktorí potrebujú sv. krst práve tak, ako každý pohan.

Po rozpade nebohého bývalého ruského pravoslavia veľký a zbožný ruský národ inštinktívne s pomocou Boha hľadal správnu cestu k Pánovi a s veľkou radosťou ju našiel, a preto chce sa čím skôr vrátiť do lona svojej milovanej Materi, rím.-kat. sv. Cirkvi. V dôsledku toho dnes ako plnomocná náboženská reprezentácia celého veriaceho národa ruského jestvuje ruský laický apoštolát pre šírenie rím.-kat. sv. Cirkvi v Rusku, ktorý s veľkou radosťou v najhlbšej úcte a v bezmedznej pokornej oddanosti, so synovskou láskou v mene všetkých skutočne veriacich Rusov uznáva pre Rusko primatus sv. Otca Pia XII. a s pomocou Všemohúceho Pána uskutočňuje náležité prípravy pre šírenie pravej viery v Rusku. Veriaci a zbožný národ ruský, aby sa spoľahlivo a natrvalo zachránil od sebeckého poručenia nevzdelaných a biednych ruských pravoslávnych biskupov a popov, chce prijať svetlo Kráľovstva Kristovho, t. j. bezpodmienečne chce sa vrátiť do lona svojej milovanej materi rím.-kat. sv. Cirkvi: omša svätá v latinskom obrade a kázeň a piesne rusky (pre tých Rusov, ktorí by to prijali, bude východný obrad, grécko-katolícky).

Veľký a zbožný národ ruský z duše sa odslúži svojej milovanej materi, rím.-kat. sv. Cirkvi, ktorá je jediným a najspoľahlivejším prostriedkom jeho duchovnej záchrany. Tu treba poznamenať to, že

celý ruský národ podľa svojej krvi, ducha, zbožnosti, povahy a psychologie **veľmi je blízky** zbožnému, svedomitému a pragovitému **národu Slovenskému** a k Slovákom má veľkú úctu, dôveru a bratskú lásku. Preto pre úspech šírenia Kráľovstva Kristovho v Rusku je rozhodujúce a veľmi dôležité, aby duchovní vodcovia ruského národa, rím.-kat. misionári, kňazi a biskupi pre Rusko **boli pripravení zo Slovákov**, keďže vzdelaných rím.-kat. kňazov a biskupov-Rusov ešte niet.

Veriaci v Rusku budú tiež nesmierne šťastní, keď sv. Otec Pius XII. čím skôr láskave vymenuje **jedného zo slovenských biskupov za arcibiskupa** s dostatočnou plnou mocou pre veci šírenia Kráľovstva Kristovho **na východe** a keď rím.-kat. kňazi, rehoľníci a klerici na Slovensku začnú sa učiť reč najväčšieho slovanského národa ruského a spomenú si na krásne posolstvo a **prorockto sv. apoštola Andreja**, ktoré sa týka aj apoštolského pôsobenia **najcennejšieho** duchovného majetku zbožného národa slovenského, t. j. jeho rím.-kat. biskupov, kňazov a misionárov. Záujem šírenia pravej viery tiež odporúča, aby bolo na Slovensku čím skôr obnovené pôsobenie **Slovenského apoštolátu sv. Cyrila a Metoda** s ústredím na Slovensku. Ako predseda ruského laického apoštolátu pre šírenie rím.-kat. Cirkvi v Rusku, v mene všetkých veriacich Rusov v najhlbšej úcte a oddanosti vrele prosím o láskavé udelenie mi Vášho požehnania a o Vaše modlitby k Vše-

«Jednotu sv. Cyrila a Metoda» pre gréckokatolíkov so sídlom v Michalovciach založil o dva roky nato (r. 1942) rímskokatolícky biskup Čársky, pod patronátom ktorého sa konal aj katechetický kurz, na ktorom bol prednesený vyššie uvedený referát.

možúcemu Pánovi a k veľkej Patrónke Slovákov
a Rusov, Panně Márii, za šírenie rím.-kat. sv. Cír-
kvi v Rusku — »ut sit unum ovile et unus Pastor«!
Amen.

Sagajdačný Sergej,

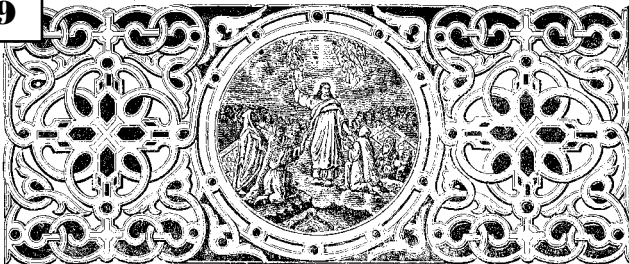
profesor ruštiny na r. k. kňazskom semináriu,
predseda ruského laického apoštolátu
pre šírenie r. k. sv. cirkvi v Rusku.

V Ružomberku dňa 3. júla 1940.

Lubovoľný príspevok za brošúru v prospech misijného pôsobenia ruského laického apoštolátu pre šírenie rímskokatolíckej sv. Cirkvi v Rusku možno poukázať tu priloženou složenkou: šekový účet poštovej sporiteľne č. 6.023.

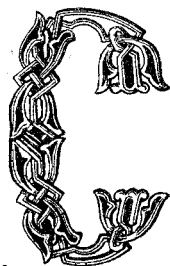
Pán Všemohúci zaplať!

**Ruský laický apoštolát
pre šírenie rím.-kat. sv. Cirkvi
v Rusku.**

ВІСНІСВЯГОСВЯТА

Р О З Д І Л А.

поконвікѣ вѣдо вѣдо, і вѣдо вѣдо
ѣ вѣдо, і вѣдо вѣдо вѣдо. вѣдо
вѣдо вѣдо вѣдо вѣдо. вѣдо вѣдо
вѣдо вѣдо, і вѣдо вѣдо вѣдо вѣдо
вѣдо, що вѣдо. в вѣдо вѣдо
життѣ, і життѣ вѣдо вѣдо вѣдо.

і вѣдо вѣдо вѣдо, і вѣдо вѣдо вѣдо
вѣдо вѣдо. вѣдо вѣдо вѣдо вѣдо, і вѣдо
вѣдо вѣдо. вѣдо вѣдо вѣдо вѣдо, і вѣдо
вѣдо вѣдо, і вѣдо вѣдо вѣдо вѣдо.
вѣдо вѣдо вѣдо, і вѣдо вѣдо вѣдо вѣдо.
вѣдо вѣдо вѣдо, і вѣдо вѣдо вѣдо вѣдо.

В СВАТІ І ВІСНІСВЯГОСВЯТА, на вѣдо.

Ukážka úmyselnej likvidácie cyrilometodejskej staroslovančiny v Poľsku v 20. storočí. Evanjelium napísané staroslovanškými bukvami, avšak už v modernej reči vytvára iba "zdanie" cyrilometodejskej staroslovančiny (Святѣ Евангеліє, Синодальна друкарня, З благословенна Свещенного Синоду Сватої Автокефальной Православной Церкви в Польщі, Варшава, 1938), str. 132).

RESUMEE

The Slavs, even before the arrival of Sts. Cyril and Methodius, had their own alphabet, which is called the Ogham alphabet (**орусское письмо**). It is made up of horizontal and slanted lines which were written from the bottom to the top on beam of a beech tree or upon the edge of a grave stone.

The Ogham alphabet was used by paleo-slavic Scythian sorcerers and magians. The paleo-slavic Scythian tribe was named Magog and derived from this name we have words like: magic, magisterium, etc.

After the arrival of Sts. Cyril and Methodius, the Sub-Carpathian Slavs received a new alphabet, Cyrillic, created by the saintly brothers and named after Cyril. As a model for their new alphabet the brothers used Greek as well as the Hebrew (Phenician) letters.

The saintly brothers translated Byzantine liturgical books into the paleo-slavic language of the Scythian tribe (Magog). It was the main language of the ruling Slavic tribes. It was also the mother tongue of the saints and of the whole of Thessalonica.

During the time of Sts. Cyril and Methodius, the Cyrillic alphabet spread to the paleo-slavic Celts and paleo-slavic Moscovite-Iberians, and even among the Roman-rite Slavs of Dalmatia.

However among these diverse slavic tribes these same letters were pronounced differently. The Celtic pronunciation was more nasal and softer than the Scythians, who were the chief of all the Slavic tribes (Rusy-Tsary). The most important difference in pronunciation was the letter «**ГЛАГОЛИ**» (**г**). This letter among the Scythians was pronounced like *h*, while among the Celts and Moscovites-Iberians like *g*. On account of this difference, among the Celtic tribes and in Dalmatia appeared the letter «**ћ**».

Shortly after the death of Sts. Cyril and Methodius, when the entire Bulgarian Empire and Greater Moravia fell under Roman jurisdiction, there began a great persecution of the Cyril-Methodian culture. The persecution was strongest in Dalmatia, where was situated the Roman-rite. The latin-rite priests began to re-write their liturgical texts from Cyrillic into a newly created alphabet, namely Glagolithic. This new alphabet was created by a deformation of the Cyrillic letters. This was done in order to preserve the Cyril-Methodian culture. Hence

in Dalmatia was created the angular Glagolitic letters (*horvatskaja*), which were attributed to St. Jerome, who was a native of Dalmatia and was honoured as the translator of the Vulgate Bible. Thus through such means they tried to hide the link to the Cyrillic alphabet, which was similar to the Greek alphabet.

The persecution of the Cyril-Methodian culture spread to Bulgaria and Greater Moravia, where Cyrillic texts also were burnt. However at the same time, Glagolitic texts were spread in order to preserve the Cyrillic-Methodian culture of the Byzantine rite; for in this particular ambient lived many Celtic and Moscovitic-Iberian Slavs, who rounded off the angular Glagolitic alphabet and added to it some new letters. Thus the angular Glagolitic had eventually disappeared in some regions of Bulgaria.

When the persecution of the Cyril-Methodian culture weakened, the Byzantine monasteries began to write their books once again in Cyrillic, now called the neo-Cyrillic alphabet. It differs from the original Cyrillic alphabet, not only because it has new Glagolitic letters, but also a new ordering of the letters. This is how the neo-Cyrillic alphabet was formed.

This present study proves that Sts. Cyril and Methodius created the Cyrillic alphabet and that Glagolitic was a later deformation. The creation of Glagolitic is in fact evidence of the sad history of the attempted destruction of the Cyril-Methodian culture by Western civilization. The alphabet which we today call Cyrillic is in reality neo-Cyrillic, which has traces not only of the original Scythian but as well as the Celtic and Muscovite-Iberian pronunciation.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Slaven hatten noch vor der Ankunft der heiligen Kyrillus und Methodius das eigene Alphabet. Heute ist dieses Alphabet bekannt unter dem Namen «die ogamische Schrift». Sie bestand aus den vertikalen und horizontalen Linien, die von unten nach oben auf das Buchholz oder die Kante der Gedenktafel geschrieben wurde.

Die ogamische Schrift benutzten die urslavischen skythischen Hexer und Magern. Das urslavische skythische Geschlecht hieß Magog. Durch die Ableitung von diesem Wort stammen die heutigen Wörter magisch, Magister, Magisterium.

Nach der Ankunft der heiligen Kyrillus und Methodius bekamen die karpathischen Slaven das neue Alphabet, das die heiligen Brüder geschaffen haben und sie wurde nach dem hl.Kyrillus genannt. Als Muster für dieses neue Alphabet benutzten die Brüder die griechischen und hebräischen (phenischen) Buchstaben.

Die byzantinischen liturgischen Bücher übersetzten die Brüder in die urslavische Sprache des skythischen Stammes (Magog). Das war nämlich die Hauptsprache der herrschenden Klasse der Slaven. Das war auch die Muttersprache der beiden Heiligen und der Bevölkerung von Thessaloniki. In den Zeiten der heiligen Kyrillus und Methodius verbreitete sich das kyrillische Alphabet unter den urslavischen Kelten und urslavischen Mosko-Iberern und sogar unter den römisch-katholischen Slaven in Dalmatien.

Aber unter diesen verschiedenen slavischen Stämmen wurden dieselben Buchstaben unterschiedlich ausgesprochen. Die keltische Aussprache war mehr nasal und weicher als die der Skythen, die die Führer aller slavischen Stämme waren (Rusy-Tsary). Der wichtigste Unterschied in der Aussprache war der Buchstabe «ГЛАГОЛИ» (Г). Dieser Buchstabe wurde unter den Skythen als *h* ausgesprochen, unter den Kelten und Mosko-Iberern als *g*. Aus diesem Grund erschien unter den keltischen Stämmen und in Dalmatien der Buchstabe «ĥ».

Kurz nach dem Tod der hl. Kyrillus und Methodius, als das ganze bulgarische Imperium und das Großmähren unter die lateinische Jurisdiktion kamen, begann die große Verfolgung der ganzen kyrill-methodischen Kultur. Die Verfolgung war in Dalmatien am stärksten, wo überwiegend die Römisch - Katho-

liken lebten.

Im Streben, die kyrill-methodische Kultur zu retten, begannen die römisch-katholischen slavischen Priester schnell die liturgischen Texte aus dem Kyrillischen ins neugegründete Alphabet, genannt «Glagolika», zu überschreiben. Dieses neue Alphabet entstand als Deformation von Kyrillika. Auf diese Weise entstand in Dalmatien die sogenannte «quadratische Glagolik» (charvatische). Als Verfasser dieser quadratischen Glagolik wurde der hl. Hieronymus erklärt, der aus Dalmatien stammte. Alles das wurde gemacht, um die Ähnlichkeit des kyrillischen Alphabets mit dem griechischen zu beseitigen.

Als sich die Verfolgung der kyrill-methodischen Kultur auch auf dem Territorium Bulgariens und Großmährens verbreitete, wo alle in der kyrillischen Schrift geschriebene Texte verbrannt wurden, im Streben die kyrill-methodische Kultur, diesmal im byzantinischen Ritus zu retten, wurde auch dort die Benutzung der glagolischen Schrift verbreitet. In diesem neuen Raum mit dem byzantinischen Ritus lebten viele keltischen und mosko-iberischen Slaven, deren Anwesenheit verursachte, daß in die quadratische Glagolika neue Buchstaben ergänzt wurden. Außerdem wurden die quadratischen Formen mehr rund gemacht und damit entstand die sogenannte «runde Glagolik» (bulgarische).

Als die Verfolgung der kyrill-methodischen Kultur geringer wurde, begann man in den byzantinischen Klöstern wieder die liturgischen Texte in die kyrillische Schrift zu überschreiben — heute als «Neokyrillik» bekannt.

Diese Neokyrillik unterscheidet sich von der originellen Kyrillik nicht nur damit, daß sie neue glagolische Buchstaben hatte, sonder auch mit der Reihe der Buchstaben im Alphabet. So entstand das kyrillische (neokyrillische) Alphabet, das wir heute kennen.

Diese Studie beweist, daß die hl. Kyrill und Methodius das kyrillische Alphabet schufen und daß Glagolik ihre spätere Deformation ist. Die Entstehung der Glagolik beweist die traurige Geschichte der Vernichtung aller kyrillischen Kultur von der Seite der westlichen Zivilisation. Das Alphabet, das wir heute Kyrillik nennen, ist in der Tatsache Neokyrillik, die nicht nur die Elemente der ursprünglichen skythischen, sondern auch der keltischen und mosko-iberischen Aussprache enthält.

Knihu si možno objednať:
Vladimír Timkovič
Štefanikova 11
040 01 Košice, Slovensko
tel. číslo: 00421905496778